

Braidgatgalten

Ännu så sent som på slutet av 1700-talet sammanknöts alla vägar till Gane gård, Braidgatu, Burggatu, Kallgatu, Slumregatä, Tjeldargatu samt Ramsburg.

Det skogsområde som ligger väster om Gane gård kallas för Braidgatskogen.

Följer man Braidgatu från Gane gård och viker av strax väster om Gut-såg (vattenrännan som rinner tvärsöver vägen) och går i östlig riktning kommer man fram till en grindstolpe, går igenom grindstolparna och går en bit in i den mäktiga skogen kommer man fram till en stor kulle och där bor bysen (Braidgatgalten).

Förr trodde alla på bysen och den här bysen har gjort spatt i flera århundraden.

Vid Gut-såg låg en vattensåg som fick sitt vatten ifrån Uppehållsmyr, när det var gått om vatten gick sågen dag och natt. Den var skattebelagd och upphörde med sin verksamhet 1870 när överstelöjtnant Gane byggde Gane ångsåg.

Bysen, Braidgatgalten tyckte inte om den verksamhet som var i skogen, han ville ha lugn och ro. En dag när sågen var igång, sågkarlarna hade hängt sina vantar (hanklar) på tork vid elden i "sågkurru", och de skulle gå in i kurru då kom bysen farande ut ur kurru med deras torra hanklar och sprang ner i skogen med eld i baken och ropade *tork hanklar sorkar, tork hanklar sorkar ha ha ha*. Där stod sågkarlarna utan torra hanklar.

Sedan hördes ingenting av bysen förrän på 1980-talet.

Vi hade bildat Hembygdsföreningen 1979 här i Bäl. Det första objektet var att renovera socken stugan som var förfallen. Den siste som bodde där var Olof Sandström och han bodde där i stor fattigdom till 1926, han avled 1929. En hel del av hans tillhörigheter finns idag bevarade.

När detta projekt var klart så beslöt vi att vi skulle resa ett nytt gårdskors. Det var 100 år sedan det gamla försvann från "kyrkrum". En dag gick vi i skogen för att se ut en stor och rak tall. Vi som gick den dagen var Eric Hultberg, Erik Andersson, Erik Ekelöf, Erland Andersson samt John Nyström som skänkte tallen.

När vi var nere vid Bandhagå så fick vi se en präktig tall 15 m hög och i sågat mått 14 x 14 tum i rotändan. *Visst får ni tallen, men va ska Braidgatgalten säg om att tallen ska hugges omkull och komme på kristen mark och stå in till kyrken på "kyrkrum"* var Johns kommentar.

Nåväl vi sågade omkull tallen. Den var 16 meter lång och grov. Nu kom problemet. Hur skulle vi få hem den för att såga den? Vi frågade Karl-Olof Hinas om han kunde köra hem den med sin snöskoter med kälkar. Ja då inget problem sa Hinas.

En dag så begav vi oss till skogen för att hämta tallen men vi orkade inte få upp den på kälkarna. *Siså sa John Braidgatgalten vill int bli av med den*. Vi kontaktade Flodman från Vallstena som hade en stor skogstraktor. Den här gången körde vi Brändvägen dit, in på Brändbacken, genom Tryggve Nilssons skog och över Bandhagå, som då var torr. Flodman lastade på tallen och band fast den och körde iväg. Pang sa det, en stor kätting som var bunden runt stocken brast. *Siså sa John nu har bysen vart framme igen*. Tallen lastades på och vi kom lyckligt fram till Brändbacken igen. När Erland, som kört bil till Brändbacken skulle starta bilen så startade den inte, så Sten Eriksson fick bogsera bilen hem. Vi öppnade motorhuven när vi kom hem och fann en stor kvist inne på motorn. *Siså sa John nu har bysen vart här med*.

Allt gick sedan lyckligt och vi kom hem för att köra till Boge för att såga tallen. Färden till Boge påföljande dag gick lyckligt och den blev sågad 12 x 12 tum nere och 7 x 7 tum i topp. Sedan höggs den till med god hjälp av Algot Hallberg som sakkunnig. Han gjorde ringen och var helt oförstående att det var en tall från Braidgatu. Den restes en vacker sommarkväll, 1982, på "kyrkrum" utan missöden med ca 500 personer som åskådare.

1991 blev det en våldsamt storm och på natten blåste gårdskorset ner, det ramlade in på kyrkogården mellan 4 gravvårdar inget blev förstört men John sa *Det visst jag väl att de skull gå så att bysen skull ta tillbaka tallen. Han unde oss inte att den skulle stå på kristen mark*.